

Wilde judaspenning

Wilde judaspenning is met haar opvallend witte bloemen en zachtgroene hartvormige bladeren beslist een aantrekkelijke plant. De bloemen geuren daarnaast lekker, zodat ook vlinders haar weten te vinden. Ook in de winter biedt ze met haar zilverwitte tussenschotten van de hawtjes nog een leuk aanzien.

Erik de Vries

Wilde judaspenning (*Lunaria rediviva*) behoort tot de kruisbloemigen en is nauw verwant aan onze Tuinjudaspenning. Het is een typische schaduwplant met vrij zachte stengels en breed hartvormige bladeren. De witte bloemen hebben een lila zweem en bloeien in april/mei. Ze worden gevolgd door brede platte hawtjes, al zijn deze niet zo breed als bij de Tuinjudaspenning. Na het afvallen van de kleppen en de zaden worden de zilverwitte tussenschotten zichtbaar, die tot diep in de winter aan de plant blijven zitten. De plant is net niet inheems te noemen, maar komt vlak over de grens in België wel in het wild voor. In ons land kan ze dus ook goed gedijen en wanneer de omstandigheden goed zijn, kan men haar in de tuin gemakkelijk laten verwilderen.

GEURENDE NECTARBRON

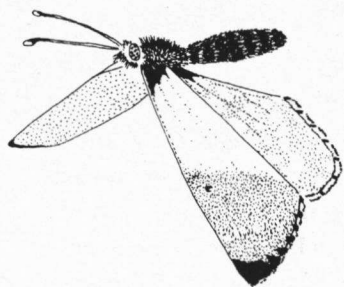
Om bestuivende insecten bij hun taak enigszins op weg te helpen heeft Wilde judaspenning een paar duidelijke aanpassingen. De bloemen geuren overdadig naar hyacinten: om bij de plant te komen volgt een vlinder eenvoudigweg het geurspoor. Eenmaal in de buurt van de plant doet het wit van de bloemen de rest: het is gewoon niet te missen. De rijkelijk aanwezige nectar moet er dan voor zorgen dat het niet bij één bezoek blijft.

Wanneer het weer tijdens de bloei goed is geweest, resulteert dit meestal in een goede zaadzetting. Gelukkig heeft de plant niet zo'n sterke neiging zich net zo ongebreideld uit te zaaien als haar nichtje de Tuinjudaspenning. Wilde judaspenning mist dan ook de directe noodzaak daartoe, want het is een vaste plant. Tuinjudaspenning daarentegen is tweejarig.

Deze kennelijk bijzondere eigenschap vinden we ook terug in de soortnaam: *rediviva* betekent herlevend. De geslachtsnaam *Lunaria* kan in verband worden gebracht met de volksnaam voor de plant: Maanviool (*luna* is latijn voor maan). De naam Judaspenning

Wilde judaspenning.
Tekening: Erik de Vries.

Het Oranjetipje.
Tekening: Erik de Vries.

tenslotte heeft ze waarschijnlijk te danken aan de zilverwitte kleur van de tussenschotten en is symbolisch voor de verkwanseling van Jezus door Judas in ruil voor zilverlingen.

'VREETZAME' SAMENLEVING

De plant dient, net als vele andere kruisbloemigen, als waardplant voor (kool)witjes. Ook het Oranjetipje kan in het voorjaar haar eitjes op deze plant afzetten, zodat u de ontwikkeling van de rupsen van nabij kunt meemaken. De plant ondervindt overigens weinig schade van de rupsenvraat door witjes, gezien haar sterke groei-kracht. Zelfs wanneer ze flink is aangevreten herstelt ze in de regel spoedig, zodat er geen kale plekken in de tuin ontstaan: bij Wilde judaspenning bestaat een 'vreetzame' harmonie tussen waardplant en sierplant.

De groei-kracht komt nog eens tot uiting als u in mei de uitgebloeide bloeiwijzen verwijderd, ze worden in juni alweer gevolgd door een tweede bloei, al is deze wel minder spectaculair en duurt hij ook korter. De bloeiwijzen zijn ook wat ijler van opbouw, in tegenstelling tot het gedrongen, wat phloxachtige, aanzien van de eerste bloei. Als u in het voorjaar de uitgebloeide bloeiwijzen verwijderd, moet u er natuurlijk wel even op letten dat er geen eitjes of rupsen van bijvoorbeeld het Oranjetipje op zitten.

VERZORGING

Met haar frisgroene blad en opvallende bloeiwijzen is ze beslist een aantrekkelijke plant voor in de tuin. Haar voorkeur voor halfopen (park)bos maakt haar tot een makkelijke plant voor wie 'zit' met schaduw of z'n tuin een meer natuurlijk aanzien wil geven. De plant heeft het liefst vochtige en voedselrijke omstandigheden, maar wordt ondanks haar groei-kracht toch nooit hoger dan een meter. Uitgebloeide bloeiwijzen kunt u naar believen in de nazomer afsnijden voor gebruik in droogboeketten of gewoon aan de plant laten. Veel verzorging heeft Wilde judaspenning niet nodig: het verwijderen van overtollige zaailingen is voldoende. Dat hierdoor veel minder in de tuin behoeft te worden geroemd, zullen de aanwezige natuurlijke bewoners ons in dank afnemen.

Ontwerp van een schaduwrijk hoekje met Wilde judaspenning.

- 1 = Wilde judaspenning (*Lunaria rediviva*)
- 2 = Wilde marjolein (*Origanum vulgare*)
- 3 = Muurpeper (*Sedum acre*)
- 4 = Vrouwenmantel (*Alchemilla mollis*)
- 5 = Bolklímop (*Hedera helix* 'Arborescens')
- 6 = Koninginnekruid (*Eupatorium cannabinum*)

Tekening: Erik de Vries.

